

اُمیکرون در تعقیب کودکان غیرواکسینه

پیش‌بینی‌شده است که درگیری اُمیکرون در کودکان شدت بیشتری داشته باشد. سازمان جهانی بهداشت نیز خواستار محافظت از کودکان شده است که این بار بیش از سایر گروه‌های سنی در معرض ابتلا به این بیماری قرار دارند و برخی از اطلاعات و آمارهای ارائه‌شده نشان‌دهنده این واقعیت تلخ است که میزان بروز بیماری کووید ۱۹ ناشی از گونه اُمیکرون پس از افراد بالای ۶۰ سال کودکان زیر پنج سال را هدف قرار داده است. گونه جدید ویروس کرونا با سرعت بالا در حال گسترش است و می‌تواند ابتلای کودکان زیر پنج سال را به میزان قابل‌توجهی افزایش دهد.

به گزارش سایت خبری پرسون، گاهی از گوشه و کنار زمزمه‌هایی مبنی برافزایش ابتلا و بستری کودکان به گوش می‌رسد؛ پنجم دی‌ماه، رئیس بخش مراقبت‌های ویژه کودکان بیمارستان اکبر مشهد، پای احتمالات را به ماجرای درگیری ویروسی کودکان مشهدی، باز کرد. او گفت: «پزشکان احتمال می‌دهند ویروسی که بیشتر کودکان درگیر آن هستند، همان اُمیکرون باشد اما به دلیل نبود کیت نمی‌توان با قطعیت در این خصوص اظهارنظر کرد.» غلامرضا خادمی برای تشریح و تبیین دقیق‌تر این موضوع، جزئیات بیشتری ارائه کرد، اینکه «در حال حاضر شهر مشهد درگیر بیماری ویروسی شدیدی است که علائمی بین علائم آنفلوآنزا و سرماخوردگی دارد. شیوع این ویروس بسیار بالاست و علائم آن بین کودکان شدیدتر و در بزرگسالان خفیف‌تر است.»

افزایش موارد بستری در میان کودکانی که کرونا در آنان مثبت اعلام‌شده از سوی دکتر عبدالله کریمی- دبیر بورد عفونی اطفال کمیته علمی کرونا نیز مطرح‌شده است، اما به گفته او، مشخصاً نمی‌توان موارد ابتلا را به سویه اُمیکرون ربط داد: «اگر به موردی مشکوک شویم برای بررسی‌های بیشتر تست‌ها را به آزمایشگاه مرجع ارسال می‌کنیم. موارد ابتلا نسبت به موج پنجم کاهش یافته است، ولی به دلیل بروز آنفلوآنزا و کرونا موارد بستری وجود دارند. سال گذشته کودکان درگیر بیماری‌های تنفسی بدون استثنا مبتلا به کرونا بودند اما اکنون شرایط متفاوت است و آنفلوآنزا و پارا آنفلوآنزا هم به موارد ابتلا و بستری اضافه‌شده است.»

کودکان سیستم ایمنی ضعیف‌تری دارند و به دلیل آنکه نمی‌توانند موارد بهداشتی را به‌خوبی رعایت کنند، کمیته علمی ستاد مقابله با کرونا در بدو ورود سویه اُمیکرون به کشور و تایید شناسایی نخستین مورد ابتلا به این سویه، پیشنهادی ارائه داد تا کودکان بین ۵ تا ۱۱ سال نیز به برنامه واکسیناسیون کشوری وارد شوند و سرانجام پس از تکمیل بررسی‌ها، این موضوع از سوی ستاد ملی مقابله با کرونا در جلسه روز شنبه این ستاد مصوب شد. مطابق گفته سرپرست مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت بهداشت واکسیناسیون گروه سنی ۵ تا ۱۱ سال در سراسر کشور به‌صورت پلکانی و با رضایت والدین آغاز می‌شود. به نظر می‌رسد در تعیین تکلیف این موضوع، بازگشایی مدارس و تأکید وزیر کشور برای تداوم آموزش به شیوه حضوری نقش مهمی داشته است، چراکه پیش‌ازاین، متخصصان به‌دفعات مخالفت صریح خود را از منظر شواهد علمی نسبت به بازگشایی مدارس ابراز نموده‌اند.

خطرات بازگشایی مدارس پیش از واکسیناسیون کودکان

علیرضا ناجی- رئیس مرکز تحقیقات ویروس‌شناسی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی از آن طیف صاحب‌نظرانی به شمار می‌رود که قبل از تصویب واکسیناسیون کودکان زیر ۱۲ سال در ستاد ملی مقابله با کرونا و پس از تایید ورود اُمیکرون به کشور تأکیدش بر آن بود که «بازگشایی‌ها بر گسترش بیماری تأثیر می‌گذارد و اگر بخواهیم بازگشایی انجام دهیم، باید شرایط ایمنی را برقرار کنیم. مدارس و دانشگاه‌های ما چنین شرایطی ندارند و مطمئناً بازگشایی‌ها همانند سایر کشورهای دیگری که این تجربه را داشتند، منجر به این خواهد شد که مردم تمکین زیادی در رعایت مسائل بهداشتی نداشته باشند. همه این‌ها می‌تواند منجر به افزایش میزان انتقال بیماری در کشور شود.»

مسعود مردانی از اعضای کمیته علمی ستاد ملی مقابله با کرونا نیز به‌کرات هشدارهای لازم را داده است. او نیز همانند ناجی، پیش از آنکه موضوع واکسیناسیون کودکان به سرانجام مشخصی برسد، مخالفت خود را در مورد بازگشایی مدارس به این صورت اعلام کرده است: «هنوز به پیک اپیدمی اُمیکرون در کشور نرسیده‌ایم. پیش‌بینی ما این است تا اواخر بهمن‌ماه و اوایل اسفندماه به پیک ابتلا به اُمیکرون در کشور برسیم. اگر آن وضعیت اتفاق بیفتد بازگشایی مدارس به صلاح نیست و ترجیحاً باید غیرحضوری باشند.»

هم‌اکنون شواهد مبتنی بر آن است که حدود ۴۰ درصد از موارد کرونایی در کشور، از نوع سویه اُمیکرون است و درصد ابتلا به این سویه جدید و تعداد موارد بیماری در کشور افزایش‌یافته و به نظر می‌رسد، این مسئله سیگنالی برای ورود به موج ششم است، بنابراین تأکید و توصیه متخصصان معطوف بر آن است که هرچه سریع‌تر کودکان به پروسه واکسیناسیون وارد شده و بعد از سپری شدن این مرحله، نسبت به بازگشایی مدارس اقدام شود، ازجمله محمدحسین یزدی- رئیس مرکز تحقیقات واکسن دانشگاه علوم پزشکی تهران که به‌تازگی در گفت‌وگو با ما مطرح کرده است: «اگر قبل از واکسیناسیون مدارس بازشوند، می‌تواند یک خطای استراتژیک باشد و این‌یک نقطه هشدار است و تمامی کارشناسان علمی در حوزه پزشکی پیش‌آگهی داده‌اند و مسئولان در تصمیم‌گیری باید به این هشدارها توجه کنند، چراکه پیش از تکمیل واکسیناسیون کودکان، بازگشایی مدارس می‌تواند ما را به خیزی بد و شدید دچار کرده و به آن شرایطی مبتلا کند که در دنیا اتفاق افتاده است. چون بچه‌ها به هر دلیلی می‌توانند ناقل‌های بسیار مناسبی باشند؛ اولاً واکسن زده‌اند و ثانیاً در رعایت پروتکل‌ها، الزاماتی که بزرگسالان دارند، بچه‌ها ندارند و نمی‌توانید از یک کودک ۶-۷ ساله انتظار داشته باشید که پروتکل‌ها را همانند یک فرد بزرگسال رعایت کند.»

فرمانده عملیات مقابله با کروناى استان تهران نیز از افزایش ابتلا و بستری کودکان زیر ۱۰ سال به علت این بیماری خبر داده است. علیرضا زالی با اشاره به نتایج مطالعاتی که در داخل کشور انجام‌شده تشریح کرده است، ۴۳ درصد کودکانی که در حال حاضر به دلیل کووید ۱۹ بستری‌شده‌اند فاقد بیماری‌های زمینه‌ای بودند درحالی‌که این موضوع درگذشته متفاوت بود.

تمامی این اظهارات نشان می‌دهد که باید برای کودکان نگران بود، براین اساس تأکید می‌شود که هرچقدر میزان آنتی‌بادی ویروس کووید در بدن افزایش یابد، می‌توان میزان مبارزه با ویروس را افزایش داد بنابراین توصیه‌شده است که علاوه بر واکسیناسیون همگانی و دریافت دُرُ بوستر با توجه به شیوع واریانت جدید، کودکان نیز به چرخه تزریق واکسیناسیون وارد شوند. بیش از ۱۰ درصد جمعیت واجد شرایط واکسن یعنی حدود ۷ میلیون نفر تاکنون برای تزریق آن اقدام نکرده‌اند و اگر به این رقم، آن‌طور که مسعود یونسیان، دبیر کمیته اپیدمیولوژی ستاد مقابله با کرونا مطرح کرده، ۵/۱۶ میلیون کودک زیر ۱۲ سال را هم اضافه کرد می‌توان گفت که گردش آمیکرون در صورت آلوده شدن این جمعیت بزرگ، نگران‌کننده است.

وزیر بهداشت نیز با اعلام افزایش چهار برابری بیماران سرپایی کرونا در کشور طی چند روز اخیر، ضمن آنکه نگرانی خود را به زبان آورده، تأکید کرده است: «با توجه به توصیه‌های کمیته‌های علمی و تأیید مراکز جهانی در زمینه واکسیناسیون کودکان و تحقیقاتی که دانشمندان ما انجام دادند، به این جمع‌بندی رسیدیم که واکسیناسیون برای کودکان زیر ۱۲ سال می‌تواند انجام شود، اما قرار شد این کار مرحله‌ای باشد. بنابراین در مرحله اول و بعدازاینکه کمیته علمی نوع واکسن را به تأیید رساند که چند روزی طول می‌کشد، بعدازآن وزارت بهداشت اعلام می‌کند و در مرحله اول به‌صورت داوطلبانه و با رضایت والدین واکسیناسیون کودکان را آغاز می‌کنیم. برای مرحله بعدی بر اساس تحقیقات بعدی کار را پیش می‌بریم. بنابراین فکر می‌کنم تا چند روز آینده این موضوع را به‌صورت رسمی اعلام کنیم که واکسیناسیون افراد زیر ۱۲ سال (سنین ۵ تا ۱۱ سال) آغاز شود.»

بهرام عین‌اللهی خبر داده است که «نوع واکسن برای این گروه سنی به‌طور رسمی تا چند روز دیگر اعلام می‌شود.» اما پیش‌ازاین عنوان‌شده بود که واکسن‌های سینوفارم و پاستوکوک از سوی سازمان غذا و دارو مجوز تزریق را دریافت کرده‌اند که در حال حاضر، به گروه سنی ۱۲ تا ۱۸ تزریق می‌شود. دبیر علمی کمیته کشوری کرونا نیز تأکید کرده، با توجه به اینکه سازمان غذا و دارو کمیته علمی قوی‌ای دارد، هر واکسنی که به‌وسیله سازمان غذا و دارو تأیید شود، از نظر کمیته علمی هم تأیید شده است.

سازمان غذا و دارو هنگامی‌که اطلاعات کافی، کارایی واکسن و نبود عوارض جدی آن مورد تأیید باشد، مجوز را صادر می‌کند و بر این اساس حمیدرضا جماعتی می‌گوید: طبق مطالعات انجام‌شده در دنیا و اطلاعات موجود واکسن سینوفارم و پاستوکوک برای گروه ۵ تا ۱۲ سال مورد تأیید است. او توضیح می‌دهد که مطالعات نشان داده سنین ۵ تا ۱۲ سال دز بالاتر هم می‌توانند بزنند، اما معمولاً میزان دز دریافتی این گروه سنی از دز افراد بالغ کمتر است. براساس مطالعات صورت‌گرفته در کشورهای دیگر دنیا و اویدنس‌های موجود برای آنکه بتوانیم جلوی گسترش وسیع آمیکرون را بگیریم، باید واکسیناسیون انجام دهیم و این ماجرا برای سنین پایین نیز باید موردتوجه قرار گیرد. از سوی دیگر با توجه به اینکه سویه آمیکرون در کشورهای دیگری که گسترش وسیع‌تری داشته، بیشتر سنین پایین را مبتلا کرده و در برخی کشورها حتی آمار ابتلا و بستری اطفال را به ۳۰ درصد رسانده است، به همین دلیل واکسیناسیون این رده سنی ضرورت دارد.

«اغلب واکسن‌هایی که در دنیا برای کودکان مورد استفاده قرارگرفته، چینی و آمریکایی‌اند که تأییدیه سازمان بهداشت جهانی را دارند، چراکه زودتر از واکسن‌های دیگر تولید شدند.» این را علیرضا بیگلری، عضو کمیته علمی کرونا می‌گوید. بیگلری درباره واکسن پاستور هم که مشترک با کشور کوبا ساخته‌شده، عنوان می‌کند: «نتایج کارآزمایی بالینی در ایران برای بزرگسالان و در کوبا برای کودکان بسیار مؤثر، ایمن و بی‌خطر بوده است. نوع ترکیب این واکسن از پلتفرم واکسن‌هایی است که به کودکان و شیرخواران تزریق می‌شود، این واکسن نوترکیب، همان مدلی است که در واکسن پنوموکوک، ذات‌الریه یا منتزیت داریم و پلتفرم کنژوگه و ترکیبی آن سال‌ها در کودکان کارشده است.

این واکسن در چندین کشور ازجمله کوبا برای کودکان مورد استفاده قرارگرفته و تمام کودکان بالای ۲ سال آن کشور، با این واکسن واکسینه شدند. البته با توجه به چاپ مقالات واکسن پاستوکوک و کارآزمایی بالینی اطفال و همچنین نتایج و نوع کارآزمایی که با رعایت دقیق الزامات قانونی سازمان‌های جهانی بوده است، این واکسن هم در نخستین فرصت تأییدیه سازمان بهداشت جهانی را می‌گیرد.»

واکسن‌های تأیید شده برای گروه سنی زیر ۱۲ سال در برخی کشورهای دنیا شامل فایزر، سینوواک و سینوفارم است. وزارت بهداشت امارات در بیانیه‌ای اعلام کرده که مصرف اضطراری واکسن فایزر را برای کودکان ۵ تا ۱۱ ساله تأیید کرده است.

پیش‌ازاین تصمیم، برای سنین ۳ تا ۱۷ سال واکسن سینوفارم تأیید و برای کودکان بالای ۱۲ سال واکسن فایزر در دسترس بود. به گزارش یورونیوز، ظاهر شدن سویه جدید «آمیکرون» بار دیگر بر نگرانی‌ها افزوده و با توجه به نظر دانشمندان مبنی بر قدرت سرایت بالای این سویه، کشورها درصد افزایش سرعت تزریق دُرُ سوم واکسن‌های ضدکرونا و همچنین آغاز واکسیناسیون کودکان هستند. بر این اساس، اتحادیه اروپا واکسن با «دُرُ پایین» ساخته‌شده توسط شرکت فایزر-بیون‌تک ویژه استفاده کودکان گروه سنی ۵ تا ۱۱ سال را تأیید کرده است و در کوبا نیز واکسن «سوبرانا» تزریق می‌شود.

والدین نگران نباشند

اگرچه مجوز کاهش سن واکسیناسیون از سوی ستاد ملی مقابله با کرونا صادرشده اما احتمال دارد والدین دراین‌باره دچار هراس و تردید شوند، درحالی‌که فواید واکسینه شدن کودکان طبق دیدگاه بسیاری از کارشناسان به‌اندازه‌ای است که ارزش «ریسک» کردن دارد. بنابراین با بررسی عوارض جانبی احتمالی، نمی‌توان به‌راحتی از کنار نکات مثبت واکسن گذر کرد. واقعیت آن است که هر چه تعداد بیشتری واکسینه شوند احتمال انتقال و آلوده شدن افراد کمتر می‌شود.

طبق آمارها کودکان مدرسه‌ای نقش مهمی در انتقال این ویروس به بزرگسالان دارند و واکسیناسیون این گروه سنی می‌تواند در تأمین امنیت بزرگسالان مفید واقع شود و طبق آخرین اظهاراتی که محمدحسین یزدی- رئیس مرکز تحقیقات واکسن دانشگاه علوم پزشکی تهران در گفت‌وگو با ما مطرح کرده، «والدین نباید هراس و نگرانی داشته باشند، چراکه بیشترین کاندیدای واکسیناسیون، کودکان ۵ تا ۱۲ سال هستند و بیشترین واکسن‌ها را آن‌ها دریافت می‌کنند. واکسن کووید با واکسن‌های دیگر فرقی ندارد؛ چه تفاوتی میان واکسن سه‌گانه با سینوفارم و پاستوکوک و برکت است.

اتفاقا اگر نگرانی‌ای وجود دارد در ساختارهای جدید واکسن است که آن‌ها هم کاندیدای کودکان نیست، مثل مدرنا و فایزر که تجربه‌ای از آن‌ها در دنیا وجود ندارد و تازه در حال استفاده‌اند و اگر فردی بخواهد نگران کودکان باشد، باید نگران این نوع واکسن‌ها باشد اما همان‌طور که اشاره کردم این واکسن‌ها در دستور کار ما نیست و پلتفرم سایر واکسن‌های مورد استفاده در کشور ما، در همان گروه سنی، سابقه مصرف همزمان دارند و کودکان قبل از ورود به مدرسه، واکسن سه‌گانه تزریق می‌کنند، بنابراین چه فرقی می‌کند که واکسن کرونا را نیز همزمان تزریق کنند.»

پیش از طرح این مباحث و هنگامی که طی ماه‌های گذشته بحث واکسیناسیون نوجوانان مطرح بود، حمیدرضا جماعتی- دبیر کمیته علمی کشوری کرونا بر اهمیت واکسیناسیون نوجوانان و کودکان تأکید کرده و گفته بود: «کودکانی که واکسینه شده‌اند علاوه بر اینکه نسبت به اطرافیان ایمن می‌شوند از سوی دیگر سبب می‌شود که زودتر به مدرسه‌رفته و عوارض ناشی از خانه ماندن همچون مشکلات روحی، جسمی و خانوادگی که حدود یک سال و نیم است وجود دارد، رها می‌شوند.»

به اذعان جماعتی در کشورهای اروپایی، آمریکا و بسیاری از دیگر کشورهای جهان واکسیناسیون کودکان در حال انجام است، واکسن‌ها معمولاً ایمن هستند و عارضه جدی برای فرد به وجود نمی‌آورند. واکسن کرونا هم از این قاعده مستثنی نیست.

منبع: رسالت